

Briuselis, 2014 m. vasario 5 d.
(OR. en)

6113/14
ADD 16

JAI 61
GENVAL 6

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinio sekretoriaus, kurio vardu pasirašo direktorius Jordi AYET PUIGARNAU
gavimo data:	2014 m. vasario 3 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Uwe CORSEPIUSUI
Komisijos dok. Nr.:	COM(2014) 38 final Annex 16
Dalykas:	ES kovos su korupcija ataskaitos PRIEDAS. LIUKSEMBURGAS

Delegacijoms pridedamas Komisijos dokumentas COM(2014) 38 final Annex 16.

Pridedama: COM(2014) 38 final Annex 16

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2014 02 03
COM(2014) 38 final

ANNEX 16

PRIEDAS

„LIUKSEMBURGAS“

prie

ES kovos su korupcija ataskaitos

LIUKSEMBURGAS

1. IŽANGA. PAGRINDINIAI ASPEKTAI IR APLINKYBĖS

Kovos su korupcija sistema

Strateginis požiūris. Liuksemburge korupcija nelaikoma didele grėsme visuomenei. Nors šalyje nėra nacionalinės kovos su korupcija strategijos, teisėjų ir vyriausybės narių etikos sistemą sudaro neprivalomo pobūdžio priemonės. Be to, kai kuriuose sektoriuose (įskaitant finansų, apskaitos ir audito sektorius) privačios bendrovės yra parengusios neprivalomų priemonių ir elgesio kodeksų. Tačiau renkamų pareigūnų etikos kodeksų dar nepriimta. Pastaruoju metu labai išaugo suvokimas, kad reikia veiksmingai kontroliuoti valdžios institucijas: pavyzdys – vyriausybės krizė, įvykusi kilus įtarimams, kad nacionalinėje saugumo agentūroje buvo piktnaudžiaujama tarnybine padėtimi ir pasitaikė korupcijos atvejų¹.

Teisinė sistema. Liuksemburgo teisinė sistema, skirta korupcijos prevencijai ir kovai su ja, per pastaruosius 12 metų buvo ne kartą iš esmės keista². Korupcijai taikomos baudžiamosios teisės nuostatos paskutinį kartą buvo keistos 2011 m., priimant kovai su korupcija skirtą teisės aktų rinkinį³. Po šio pakeitimo Europos Tarybos valstybių prieš korupciją grupė (GRECO) nustatė, kad visos septynios trečiojo vertinimo etapo rekomendacijos dėl inkriminavimo buvo visiškai įgyvendintos⁴. 2013 m. Liuksemburgas priėmė įstatymą dėl informacijos apie juridinių asmenų teistumą⁵. Nors valstybės tarnyboje priimti dovanas aiškiai draudžiama⁶, tačiau nėra teisinės sistemos, reglamentuojančios interesų konfliktus, lobistinę veiklą ir prieigą prie viešojo intereso informacijos, arba šios srities stebėseną tėra ribota.

Institucinė sistema. 2007 m. buvo įsteigtas tarpžinybinis Korupcijos prevencijos komitetas, posėdžiaujantis maždaug kartą per metus⁷. Policijos ekonomikos ir finansų departamento pagrindinė veikla – kova su ekonomiais ir finansiniais nusikaltimais. ES penktajame vertinimo etape pastebėta, kad, atsižvelgiant į Liuksemburgo kaip finansų centro reikšmę ir į faktinį darbo krūvį, Didžiosios Kunigaikštystės policijoje šiame sektoriuje dirba labai mažai darbuotojų⁸. Panašu, kad turėdamas tiek mažai darbuotojų policijos biuras (pranc. „Service de Police Judiciaire“ (SPJ)) negali veikti iniciatyviai. Liuksemburgo prokuratūroje yra ekonomikos ir finansų sektorius, tačiau jo pagrindiniai uždaviniai yra susiję su finansiniais nusikaltimais apskritai, o ne specialiai su korupcija⁹.

-
- 1 *Rapport de la Commission d'enquête sur le Service de Renseignement de l'Etat*, žr. http://www.chamber.lu/wps/PA_RoleEtendu/FTSByteServletImpl/?path=/export/exped/sexpdata/Mag/136/267/123656.pdf.
 - 2 Pagrindinių Liuksemburgo kovos su korupcija įstatymų apžvalga pateikiama: <http://www.transparence.lu/cadrecorruption.html>.
 - 3 *Loi du 13 février 2011 renforçant les moyens de lutte contre la corruption; Recueil de législation A-no. 32., 18 février 2011.* <http://www.legilux.public.lu/leg/a/archives/2011/0032/a032.pdf#page=2>.
 - 4 Trečiasis vertinimo etapas. Liuksemburgo atitikties reikalavimams ataskaita; Greco RC-III (2010 m.) 4E, priimta Strasbūre, 2010 m. birželio 11 d.; Antroji Liuksemburgo atitikties reikalavimams ataskaita „Politinių partijų finansavimo skaidrumas“ (angl. *Transparency of political party funding*), Greco RC-III (2012 m.) 8E
 - 5 *Loi du 29 mars 2013 relative à l'organisation du casier judiciaire et aux échanges d'informations extraites du casier judiciaire entre les états membres de l'union européenne* <http://eli.legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2013/03/29/n10>.
 - 6 *Loi du 1er avril 1979 sur le statut de la fonction publique.* Šis įstatymas taip pat susijęs su neutralumo ir nešališkumo principais.
 - 7 Žr. EBPO 3 etapo ataskaitos dėl Liuksemburgo 170 dalį.
 - 8 Abipusių vertinimų „Finansiniai nusikaltimai ir finansų tyrimai“ penktojo etapo vertinimo ataskaita, ataskaita dėl Liuksemburgo, p. 35, 75. 15644/3/10; REV 3, Briuselis, 2011 m. gegužės 17 d.
 - 9 Abipusių vertinimų „Finansiniai nusikaltimai ir finansų tyrimai“ penktojo etapo vertinimo ataskaita, ataskaita dėl Liuksemburgo, p. 35, 75. 15644/3/10; REV 3, Briuselis, 2011 m. gegužės 17 d.

Apklausa

Nuomonių tyrimai. 2013 m. specialiosios „Eurobarometro“ apklausos duomenimis, 42 proc. respondentų mano, kad korupcija Liuksemburge plačiai paplitusi (žymiai mažiau nei ES vidurkis, kuris yra 76 proc.)¹⁰.

Korupcijos patirtis. Kadangi beveik niekas iš respondentų (1 proc.) nenurodė, kad per pastaruosius 12 mėnesių iš jų tikėtasi kyšio, atrodo, kad smulkios korupcijos nėra (ES vidurkis – 4 proc.)¹¹. Didžioji dauguma apklaustųjų niekada nepatyrė korupcijos, o 92 proc. iš jų nemano, kad korupcija darytų poveikį jų kasdieniam gyvenimui (ES vidurkis – 70 proc.).

Verslo tyrimai. 2013 m. „Eurobarometro“ verslo korupcijos tyrimo duomenimis¹², 30 proc. (ES vidurkis – 46 proc.) respondentų atsakė, kad korupcija jiems kliudė užsiimti verslu, tačiau daugiau respondentų (47 proc., t. y. daugiau nei ES vidurkis, kuris yra 41 proc.) mano, kad didesnė kliūtis verslui yra nepotizmas ir patronažas. Tas pats tyrimas parodė, kad 22 proc. respondentų, per pastaruosius trejus metus dalyvavusių viešųjų pirkimų procedūrose, atsakė nelaimėję konkurso dėl korupcijos (ES vidurkis – 32 proc.). Liuksemburgo respondentai atsakė, kad 44 proc. atvejų konkrečioms įmonėms buvo specialiai pritaikytos specifikacijos. 40 proc. respondentų teigė, kad plačiai paplitę konkurso dalyvių tarpusavio susitarimai dėl teikiamų pasiūlymų, 42 proc. respondentų pranešė apie interesų konfliktus vertinant pasiūlymus ir 36 proc. – apie neaiškius atrankos arba vertinimo kriterijus. Visi šie skaičiai yra mažesni nei ES vidurkis. Remiantis Pasaulio ekonomikos forumo 2013–2014 m. pasaulinio konkurencingumo ataskaita, Liuksemburgas konkurencingiausių pasaulio ekonomikų sąrašė tarp 152-jų šalių užima 22-ą vietą¹³.

Kontekstas

Privatusis sektorius. Liuksemburgas perkėlė Pamatinį sprendimą 2003/568/TVR dėl kovos su korupcija privačiame sektoriuje¹⁴. Kalbant apie kyšininkavimą užsienyje, EBPO 2011 m. pažymėjo, kad Liuksemburgas deda pastangų laikytis kovos su kyšininkavimu konvencijos, tačiau ji taip pat paragino Liuksemburgą sustiprinti pastangas, kad būtų aptinkami kyšių davimo užsienio valstybių pareigūnams atvejai ir už juos vykdomas baudžiamasis persekiojimas. Nuo 2010 m. kovo mėn. pagal Liuksemburgo teisinę sistemą prieš bendroves, dalyvavusias tokioje nusikalstamoje veikoje, galima pradėti baudžiamąjį procesą¹⁵. EBPO išreiškė susirūpinimą, ar teisės saugos institucijos pajėgios veiksmingai vykdyti kyšininkavimo užsienyje atvejų baudžiamąjį persekiojimą, ir nurodė baudžiamųjų įstatymų spragas¹⁶. Ji rekomendavo peržiūrėti kyšių davimo užsienio valstybių pareigūnams nusikalstamos veikos taikymą ir pranešėjų apsaugą pagal Liuksemburgo įstatymus, taip pat didinti tiek viešojo, tiek

10 2013 m. specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 397.

11 2013 m. specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 397

12 2013 m. greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 374.

13 http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2013-14.pdf.

14 Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai pagal 2003 m. liepos 22 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2003/568/TVR dėl kovos su korupcija privačiame sektoriuje 9 straipsnį: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52011DC0309:EN:HTML>.

15 2010 m. kovo 3 d. Baudžiamojo kodekso ir Baudžiamojo proceso kodekso keitimo aktas.

16 <http://www.oecd.org/daf/bribery/internationalbusiness/anti-briberyconvention/48270224.pdf> Žr. p. 58–62.

verslo sektorių informuotumą apie pranešimus apie kyšininkavimą užsienyje¹⁷. 2013 m. EBPO pripažino, kad informuotumui didinti skiriama daug pastangų. Tačiau ji taip pat pabrėžė, kad nesiiimta priemonių Baudžiamajam kodeksui ir nuostatomis dėl juridinių asmenų atsakomybės pakeisti¹⁸.

Banko duomenys ir teisėsauga. Banko paslapties nesilaikymas yra nusikaltimas. Banko duomenis galima perduoti tik įstatymu numatytais išimtiniais atvejais, pvz., baudžiamajam procesui¹⁹. Liuksemburgo teisinė ir reglamentavimo sistema numato galimybę gauti nuosavybės, apskaitos ir banko informaciją, tačiau valdžios institucijos ne visais atvejais pasinaudojo savo informacijos rinkimo ir vykdymo užtikrinimo įgaliojimais²⁰. 2013 m. rugsėjo mėn. EBPO kovos su korupcija ataskaitoje patvirtinta, kad Liuksemburgas dėl tyrimų ir baudžiamojo persekiojimo nesiėmė jokių priemonių, kad teisėsaugos institucijoms palengvintų prieigą prie banko ir mokesčių informacijos, be to, nepaaiškino „išimtinių“ atvejų taikymo kriterijų – sąlygos tam, kad būtų nagrinėjantis teisėjas galėtų gauti reikiamą informaciją²¹. Vyriausybė įsipareigojo priimti naujas nuostatas, pagal kurias nuo 2015 m. būtų leidžiama automatiškai keisti informacija ES²².

Pranešimas. 2011 m. vasario mėn. Liuksemburgas su kovos su korupcija įstatymų rinkiniu priėmė nuostatas dėl pranešėjų; šios nuostatos numato Darbo kodekso ir Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimus²³. Įstatymas nenumato nepriklausomos įstaigos, kuri nagrinėtų pranešėjų įtarimus dėl korupcijos, tačiau yra numatytas draudimas kenkti apie korupciją pranešusiam darbuotojui ar imtis represinių veiksmų.

Geroji praktika. Pilietinė visuomenė, aktyviai dalyvaujanti saugant pranešėjus.

„Transparency International Luxembourg“ įrengė karštąją liniją, per kurią galima pateikti anoniminį pranešimą. Šiai linijai skiriamos valstybės subsidijos.

Pagal Liuksemburgo įstatymus viešiesiems interesams atstovaujančios registruotos asociacijos turi teisę dalyvauti nagrinėjant baudžiamąsias bylas, susijusias su neteisėtu pasinaudojimu interesais, korupcija arba piktnaudžiavimu tarnybine padėtimi. Asociacija, norinti pasinaudoti teise dalyvauti baudžiamajame procese, turi pateikti prašymą Teisingumo ministerijai. „Transparency International Luxembourg“ šis statusas yra suteiktas, todėl ši

17 Bus nagrinėjama toliau: tolesnė informacija turi būti paskelbta spalio mėn.; pranešta, kad kai kurios rekomendacijos jau įgyvendintos.

18 *Luxembourg: Follow up to Phase 3 Report and Recommendations* (2013 m. rugsėjo mėn.) <http://search.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=DAF/WGB%282013%2920/FINAL&docLanguage=En>.

19 41 straipsnis. „L’obligation au secret professionnel“; *Loi du 5 avril 1993 relative au secteur financier*. <http://eli.legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/1993/04/05/n1>.

20 EBPO „Global Forum on Tax Transparency: New reports review jurisdictions information exchange“, 2013 m. liepos 31 d. ataskaita <http://www.oecd.org/newsroom/globalforumontaxtransparencynewreportsreviewjurisdictionsinformationexchange.htm> ir 2013 m. liepos 31 d. EBPO šalių ataskaita dėl Liuksemburgo <http://www.eoi-tax.org/jurisdictions/LU>.

21 Dėl 4(a) rekomendacijos įgyvendinimo žr.: *Luxembourg: Follow up to Phase 3 Report and Recommendations* (2013 m. rugsėjo mėn.) <http://search.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=DAF/WGB%282013%2920/FINAL&docLanguage=En>.

22 <http://www.gouvernement.lu/3352618/10-gramegna-ecofin>.

23 *Loi du 13 février 2011 renforçant les moyens de lutte contre la corruption; Recueil de législation A-no. 32.*, 2011 m. vasario 18 d. <http://www.legilux.public.lu/leg/a/archives/2011/0032/a032.pdf#page=2>.

organizacija gali nagrinėti atvejus, apie kuriuos jai praneša pranešėjai, atstovauti viešajam interesui baudžiamuosiuose procesuose ir kartu išlaikyti savo pranešėjo tapatybę paslapyje.

Lobistinės veiklos skaidrumas. Liuksemburge lobistinė veikla neregamentuojama. Nėra konkrečios prievolės registruoti lobistus arba pranešti apie viešojo sektoriaus tarnautojų ir lobistų ryšius.

2. DALYKINĖS SRITYS

Politinių partijų finansavimas

Politinės partijas daugiausia finansuoja valstybė, ir tik nedidelę jų biudžeto dalį sudaro fizinių asmenų paaukotos lėšos. Anoniminės ir juridinių asmenų aukos partijoms yra draudžiamos. Pagal 2007 m. priimtą įstatymą dėl partijų finansavimo lėšas aukojantys asmenys ir partijų finansinis balansas skelbiami Deputatų Rūmų svetainėje²⁴. Norint gauti viešąjį finansavimą būtina laikytis skaidrumo taisyklių²⁵. Be to, visą balansą, išlaidas, pajamas ir visas 250 EUR viršijančias aukas tikrina Audito Rūmai. Naujausio „Eurobarometro“ tyrimo duomenimis, 57 proc. respondentų (mažiau nei ES vidurkis, kuris yra 67 proc.) mano, kad politinių partijų finansavimas yra nepakankamai skaidrus ir netinkamai prižiūrimas²⁶.

2007 m. GRECO trečiajame vertinimo etape dėl partijų finansavimo buvo pateikta 10 rekomendacijų. GRECO pažymėjo, kad 2007 m. priimant įstatymą dėl partijų finansavimo didžiausias sistemos trūkumas buvo tas, kad taisyklės nebuvo taikomos nepriklausomiems kandidatams, o politinių partijų vykdomos rinkimų kampanijos nebuvo pakankamai išsamiai reglamentuojamos²⁷. 2011 m. Liuksemburgas padarė įstatymų pakeitimų, tad daugiausia dėl to išaugo taikomos sankcijos ir padidėjo skaidrumas²⁸. 2012 m. GRECO pažymėjo, kad keturios iš dešimties rekomendacijų buvo įgyvendintos nevisapusiškai²⁹, tačiau ji palankiai įvertino žymią pažangą, padarytą po 2011 m. įstatymų pakeitimų. Buvo nustatyta standartinė politinių partijų sąskaitų forma, rengiami mokymai partijų darbuotojams ir padaryti rinkimų kampanijų finansavimą reglamentuojančio Rinkimų įstatymo pakeitimai.

Nepaisant to, GRECO pabrėžė, kad Liuksemburgas dar neišsprendė kai kurių problemų, susijusių su rinkimų kampanijų (taip pat vietos lygmens) finansavimu, ir pažymėjo, kad vis dar nėra tiksliai apibrėžtos politinių partijų atskaitomybės prievolės atsižvelgiant į įvairias tiesiogiai ar netiesiogiai prie partijų priskiriamas struktūras (pvz., spaudos tarnybas ir už partijos reikalus atsakingas asociacijas). GRECO pažymėjo, kad viešojo finansavimo negaunančioms partijoms, sąrašams ir kandidatams netaikomi atitinkami teisės aktai, be to, pastarieji vis dar netaikomi vietos rinkimams ir nėra nurodyta, į kokias su tokiais rinkimais susijusias pajamas ir išlaidas reikėtų atsižvelgti. Ji taip pat pabrėžė, kad nėra rinkimų kampanijų sąskaitų priežiūros mechanizmo, atkreipė dėmesį į sankcijas reglamentuojančių taisyklių nenuoseklumą, nurodė, kad neaiškiai apibrėžtos politinių partijų atskaitomybės prievolės, paragino suteikti politinėms partijoms juridinio asmens statusą ir paminėjo trūkstant

24 <http://www.chd.lu/wps/portal/public/FinancementDesPartisPolitiques>.

25 *Loi du 21 décembre 2007 portant réglementation du financement des partis politiques*.

http://www.chd.lu/wps/PA_Archive/FTSShowAttachment?mime=application%2fpdf&id=923883&fn=923883.pdf.

26 2013 m. specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 397.

27 Trečiasis vertinimo etapas, Liuksemburgo vertinimo ataskaita, „Politinių partijų finansavimo skaidrumas“; *Greco Eval III Rep* (2007 m.) 6E Theme II; Strasbūras, 2008 m. birželio 13 d.

28 *Loi du 16 décembre 2011 1. portant modification de la loi du 21 décembre 2007 portant réglementation du financement des partis politiques; 2. portant modification de la loi électorale modifiée du 18 février 2003*.

<http://www.legilux.public.lu/leg/a/archives/2011/0261/2011A4326A.html>.

29 Antroji Liuksemburgo atitikties reikalavimams ataskaita

[http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3\(2012\)8_Second_Luxembourg_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3(2012)8_Second_Luxembourg_EN.pdf).

Parlamento narių deklaruojamų aukojamų lėšų priežiūros instrumentų. Todėl GRECO rekomendavo renkamiems atstovams aukojamoms lėšoms taikyti bendrus įstatymus dėl partijų ir kampanijų finansavimo arba uždrausti juridinių asmenų aukas Parlamento nariams³⁰.

Interesų konfliktai

Parlamentinės Asamblėjos nariai privalo deklaruoti savo atlyginamą veiklą. Kadangi Parlamento nariai nėra deputatai pagal profesiją, jie gali ir toliau vykdyti savo profesinę veiklą, jei ji nėra susijusi su viešuoju sektoriumi, ir gali gauti atostogas, kad galėtų eiti deputato pareigas. Be to, įmanoma (ir tai – plačiai paplitusi praktika) vienu metu eiti pareigas Nacionaliniame Parlamente ir savivaldoje. Kilus deklaruotam ar nedeklaruotam interesų konfliktui nėra privaloma susilaikyti nuo dalyvavimo sprendimų priėmimo procese, taip pat nėra bendrų taisyklių, reglamentuojančių interesų konfliktus³¹. Todėl deputatų iš įvairių šaltinių gaunamų pajamų skaidrumui užtikrinti naudojama pajamų deklaracija. Tačiau tokioje deklaracijoje nepateikiama informacijos apie Parlamento narių turtą. Nėra numatyta taisyklių dėl renkamų pareigūnų gaunamų vertingų dovanų ar panašaus pobūdžio naudos.

Taip pat nėra jokios renkamų vietos pareigūnų turto deklaravimo sistemos. Be to, priešingai, nei Parlamento nariai, renkami vietos pareigūnai neprivalo deklaruoti savo pajamų iš kitų šaltinių. Buvęs Liuksemburgo ombudsmenas savo 2009–2010 m. veiklos ataskaitoje nurodė, kad padaugėjo skundų dėl galimų interesų konfliktų, ypač vietos lygmeniu. Jis paragino būti budriems ir atidžiai vertinti kiekvieną skundą³².

GRECO savo naujausiame ketvirtajame vertinimo etape išreiškė susirūpinimą, kad nėra taisyklių dėl dovanų ir panašaus pobūdžio naudos. GRECO manymu, taisyklės dėl interesų ir turto deklaravimo taip pat turėtų būti išsamesnės, kad būtų galima lengviau nustatyti nesuderinamumą, ypač tais atvejais, kai politikai yra ir privačių bendrovių valdybų nariai. Sistemos trūkumus iš dalies galima priskirti jos neprivalomam pobūdžiui, nes Deputatų Rūmų darbo tvarkos taisyklės numato, kad kiekvieno nario asmeninė pareiga – nurodyti savo profesinę veiklą, bet kokias kitas pareigas ar veiklą, už kurią gaunamas atlygis, ir finansinę paramą iš trečiųjų šalių. Visų pirma nesant tinkamo mechanizmo, pagal kurį būtų galima patikrinti interesų konfliktus ir nederamą pasipelnymą, GRECO manymu, pajamų deklaravimo sistema nėra „nei veiksminga, nei patikima“³³. Sistemoje taip pat neatsižvelgiama ir į Parlamento nario giminių ar artimų jam žmonių interesus. Kai kurios iš šių problemų galėtų būti išspręstos Deputatų Rūmams priėmus 2013 m. parengtą elgesio kodeksą, skirtą užkirsti kelią interesų konfliktams³⁴. Elgesio kodekso projektas buvo parengtas inicijavus parlamentinį tyrimą dėl įtariamo kyšininkavimo vykdant du konkuruojančius statybų projektus; po tyrimo imta reikalauti daugiau skaidrumo sprendimų priėmimo procese ir atskaitomybės³⁵. 2011 m. spalio 13 d. Deputatų Rūmai vienbalsiai priėmė rezoliuciją, kuria raginama parengti valstybės tarnautojų, politikos atstovų ir vietos bei

30 Antroji Liuksemburgo atitikties reikalavimams ataskaita [http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3\(2012\)8_Second_Luxembourg_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3(2012)8_Second_Luxembourg_EN.pdf). 23–30 dalys. Raginimas Liuksemburgui tęsti šio klausimo nagrinėjimą. Tai buvo pakartota per ketvirtąjį vertinimo etapą, žr. 18 psl.

31 Ketvirtasis vertinimo etapas. Parlamento narių, teisėjų ir prokurorų korupcijos prevencija. 31, 39, 41, 50 *et seq.* dalys. *Greco Eval IV Rep* (2012 m.) 9E.

[http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round4/GrecoEval4\(2012\)9_Luxembourg_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round4/GrecoEval4(2012)9_Luxembourg_EN.pdf).

32 http://www.ombudsman.lu/doc/doc_accueil_124.pdf, p. 41-42.

33 Parlamento narių, teisėjų ir prokurorų korupcijos prevencija. Ketvirtasis vertinimo etapas, *Greco Eval IV Rep* (2012 m.) 9E, p. 15. [http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round4/GrecoEval4\(2012\)9_Luxembourg_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round4/GrecoEval4(2012)9_Luxembourg_EN.pdf).

34 *Avant-projet d'un Code de conduite des députés luxembourgeois en matière d'intérêts financiers et de conflits d'intérêts*; 2013 m. kovo 5 d.; <http://www.chd.lu>.

35 *Exposé des motifs — Avant-projet d'un Code de conduite des députés luxembourgeois en matière d'intérêts financiers et de conflits d'intérêts*; 2013 m. kovo 5 d.; <http://www.chd.lu>.

nacionalinių vyriausybių narių etikos kodeksą, siekiant išsaugoti Liuksemburgo valstybės tarnybos vertes ir ateityje išvengti interesų konfliktų³⁶. Naujoji koalicinė vyriausybė dar kartą pasižadėjo priimti deputatų elgesio kodeksą³⁷.

Ankstesnės vyriausybės 2013 m. kovo mėnesį priimtas vyriausybės narių elgesio kodeksas turėjo įsigaliooti 2014 m. sausio 1 d³⁸. Naujoji vyriausybė svarsto šioje srityje priimti ne gaires, o teisės aktus³⁹.

Be to, pagal Liuksemburgo įstatymus vykdant viešuosius pirkimus interesų konfliktai nėra draudžiami, taip pat nėra taisyklių dėl laiko, kuris turi praeiti valstybės tarnautojams išėjus iš valstybės tarnybos iki pradėdant dirbti privačiajame sektoriuje. Nėra parengta ir valstybės tarnautojų elgesio kodekso (išskyrus finansinių paslaugų priežiūros institucijas), stinga mechanizmų, pagal kuriuos būtų galima patikrinti, ar valstybės tarnautojai turi interesų konfliktų. Atsižvelgiant į tai, kad nėra tokių taisyklių ar mechanizmų ir kartu nėra taisyklių dėl prieigos prie viešojo intereso informacijos (žr. toliau), kyla abejonių dėl skaidrumo apskritai ir dėl to, ar valstybės ir privačiojo sektoriaus sąveika yra atspari korupcijos rizikai.

2013 m. rugsėjo mėnesį Europos Komisija ir Liuksemburgas turėjo pasikeisti laiškais dėl galimo interesų konflikto tarp finansinių paslaugų priežiūros institucijos ir viešojo sektoriaus. Paaikškėjo, kad viena aukšta Finansų ministerijos pareigūnė, kartu ir finansinių paslaugų priežiūros institucijos (CSSF) pirmininkė, tuo pačiu metu buvo ir vieno iš trijų sisteminės svarbos bankų direktorių valdybos narė ir Liuksemburgo vertybinių popierių biržos bendrovės direktorių valdybos narė. Finansinių paslaugų priežiūros institucija, Ministras Pirmininkas⁴⁰ ir Finansų ministras nemanė, kad būtų interesų konflikto, tačiau jie taip pat neneigė, kad minėta valstybės tarnautoja užėmė minėtas pareigas⁴¹. 2013 m. rugsėjo 20 d.⁴² laiškais valdžios institucijos ir Europos Komisija pasikeitė nuomonėmis. Vyriausybė priėjo prie išvados, kad minėtas asmuo teisės normų nepažeidė ir jokiai pareigai nenusižengė, nors tas asmuo finansinių paslaugų sektoriuje vykdė įvairias, tiek privačias, tiek viešas užduotis.

Skaidrumas ir prieiga prie informacijos

Liuksemburgas yra viena iš nedaugelio ES valstybių narių, kurios dar nereglamentuoja prieigos prie viešojo intereso informacijos. Dar 2000 m. birželio mėnesį⁴³ Parlamentui buvo pateiktas pirmasis įstatymo dėl laisvos prieigos prie informacijos projektas, tačiau jis nebuvo priimtas⁴⁴. 2011 m. gruodžio mėnesį Valstybės taryba (pranc. *Conseil d'Etat*) paskelbė

36 „Se racheter une bonne conduite“. <http://www.lejeudi.lu/index.php/l-actualite/4619.html> — *Le Jeudi*, 2012 m. rugpjūčio 23 d.

37 <http://www.gouvernement.lu/3322796/Programme-gouvernemental.pdf>.

38 Nors naujoji vyriausybė teigia besijaučianti saistoma elgesio kodekso, tačiau šio kodekso galutinė oficiali versija dar nebuvo paskelbta, be to, nesiimta jokių priemonių paskelbti jį galiojančiu. Projektas skelbiamas:

http://www.mj.public.lu/actualites/2013/03/Code_deontologie/Dossier_de_presse_Code_de_deontologie_12-3-13.pdf.

39 <http://www.gouvernement.lu/3323377>.

40 Vyriausybė, 2013 m. rugsėjo 20 d. Žr. http://www.gouvernement.lu/salle_presse/communiqués/2013/09-septembre/20-reponse-premier-barnier/index.html.

41 CSSF, 2013 m. rugsėjo 13 d. Žr.

http://www.cssf.lu/fileadmin/files/Publications/Communiqués/Communiqués_2013/CP1339_130913.pdf.

42 Vyriausybė, 2013 m. rugsėjo 20 d. Žr. http://www.gouvernement.lu/salle_presse/communiqués/2013/09-septembre/20-reponse-premier-barnier/index.html.

43 *Proposition de loi concernant la liberté d'accès à l'information*

http://www.chd.lu/wps/portal/public/RoleEtendu?action=doDocpaDetails&id=4676&backto=/wps/portal/public/!ut/p/c0/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3gXI5ewIE8TIwN302BXA6Og0CDPIF8TY_cQA_2CbEdFAF1Ik60!/.

44 *Waiting for Transparency in Luxembourg: Eleven Years and Counting, Madridas, 2011 m. birželio 20*.

<http://www.access-info.org/en/european-union/176-luxembourg-transparency-eleven-years-and-counting>

Luxembourg Urged to Revive Effort to Pass FOI Law. 2011 m. birželio 24 d.

<http://www.freedominfo.org/2011/06/luxembourg-urged-to-revive-effort-to-pass-foi-law/>.

nuomonę dėl minėto projekto ir 2012 m. kovo mėnesį nuomonę perdavė specializuotam parlamentiniam komitetui. Ji ten ir tebėra. 2013 m. vasario 5 d. Parlamentui buvo pateiktas dar vienas įstatymo dėl prieigos prie dokumentų projektas, tačiau 2014 m. sausio mėnesį jis dar nebuvo priimtas⁴⁵. Šiame projekte numatoma, kad su administraciniais dokumentais būtų galima susipažinti, net jei to prašantis asmuo neturi jokio asmeninio intereso. Pagal minėtą projektą dauguma atvejų prieiga būtų ribojama: pvz., jei dėl prašymo kyla grėsmė kieno nors privatumui, teisiškai saugomoms paslaptims, vyriausybės ar kitų institucijų sprendimų priėmimo proceso slaptumui, taip pat Liuksemburgo komerciniams ir ekonominiams interesams. Pagal minėtą projektą institucijos į prašymą turėtų atsakyti per mėnesį.

Kol nebus priimti minėti teisės aktai, lieka daug neišspręstų klausimų dėl prieigos prie viešojo intereso informacijos ir dokumentų: pvz., kas turi teisę susipažinti su tam tikro pobūdžio administraciniais dokumentais, kokiomis aplinkybėmis gali būti atsisakoma suteikti prieigą ir kokie terminai galioja. Šiuo metu dauguma atvejų prašymas veikiausiai būtų atmetamas, jei asmuo negali įrodyti turįs asmeninį interesą susipažinti su tam tikru dokumentu⁴⁶.

3. TOLESNI VEIKSMAI

Liuksemburgas laikomas šalimi, kurioje nėra smulkios korupcijos problemos ir veikia sistemos, užkertančios kelią korupcijai valstybės tarnyboje. Tačiau nesant taisyklių dėl prieigos prie informacijos, lobistinės veiklos ir valstybės tarnybą paliekančių darbuotojų interesų konflikto didėja rizika, kad kils interesų konfliktų ir atsiras kitų nenustatytų korupcijos atvejų. Būtų galima dar labiau patobulinti taisykles dėl valstybės tarnautojų interesų konfliktų, padidinti skaidrumą ir pagerinti prieigą prie viešojo intereso informacijos.

Reikėtų daugiau dėmesio skirti šiems aspektams:

- aiškiau suformuluoti galiojančias apskaitos prievoles ir **politinių partijų apskaitos pareigas**, siekiant įtraukti visas tiesiogiai ar netiesiogiai prie partijų priskiriamas struktūras. Sukurti priežiūros mechanizmą, taikomą specialiai rinkimų kampanijų sąskaitoms ir atskirų kandidatų finansavimui, taip pat taisykles dėl juridinių asmenų atskiriems kandidatams aukojamų lėšų suderinti su partijoms taikomomis taisyklėmis;
- užtikrinti, kad **renkamų pareigūnų ir valstybės tarnautojų interesų konfliktai** nacionaliniu ir vietos lygmenimis būtų tikrinami pagal nepriklausomą mechanizmą. Priimti teisės aktus dėl **prieigos prie viešos informacijos**, kuriuose būtų aiškiai nustatyta valdžios institucijų prievolė leisti susipažinti su viešojo intereso informacija ir dokumentais ir apibrėžti, kokiomis aplinkybėmis gali būti atsisakoma suteikti prieigą;
- padidinti išteklius, skirtus **kovai su finansiniais ir ekonomiais nusikaltimais**, įskaitant teismus ir policiją, siekiant užtikrinti, kad kilus pavojui būtų tinkamai reaguojama, atsižvelgiant į Liuksemburgo kaip finansų centro reikšmę.

45 *Projet de loi relative a l'accès des citoyens aux documents détenus par l'administration*; Nr. 6540. *Chambre des députés*; daugiau informacijos žr. <http://www.chd.lu>.

46 Dabartinė padėtis, įskaitant asmeninio intereso įrodymo sąlygas, aprašyta prie minėto projekto pridėtoje aiškinamojoje ataskaitoje.